

NIEUWSBRIEF

Datum verzending: 16 februari 2016

Van krotten naar 1000 arbeiderswoningen

Gebouwen bewaren herinneringen. We denken dan meestal aan kerken, molens, boerderijen en villa's. Huizen voor arbeiders trekken weinig aandacht en buiten de steden is de geschiedenis ervan nauwelijks vastgelegd. Toch groeiden de meeste Groningers ooit op in een arbeiderswoning. Joop Tilbusscher schreef 'Zestien vierkante meter', een boek over arbeiderswoningen in de provincie Groningen. Op 18 februari geeft hij hierover een lezing in het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt aan de Johan Modastraat 5 in Winschoten. De avond begint om 20:00 uur en duurt tot ongeveer 22:00 uur. De toegang bedraagt € 5,00.

Joop Tilbusscher begint zijn verhaal rond 1900 toen er een Woningwet kwam die de woonsituatie van arbeiders moest verbeteren. Arbeidersgezinnen leefden toen in krotten, piepkleine huisjes, vochtig, koud en zonder sanitair. Zoals in Finsterwolde, waar in 1905 een echtpaar met vijf dochters woonde in een huisje van tien vierkante meter, dat was echt alles. De verandering ging langzaam. Rond 1917 kwam er

nieuwbouw, maar de huren waren te hoog en de bouw viel al snel stil.

In grote delen van Groningen werd er tussen 1920 en 1945 geen arbeiderswoning meer gebouwd. Juist in Zuidoost Groningen zijn daarop uitzonderingen te vinden, al kostte het veel strijd om deze woningen te kunnen bouwen. Ze zijn nog te vinden, bijvoorbeeld aan de Parallelweg in Beerta, de H.J. Siemonsstraat in Finsterwolde, de Kloosterlaan in Heiligerlee en het Noorderplein in Winschoten.

Woningen speciaal voor landarbeiders, herkenbaar aan de smalle voorkamer met daarachter een schuurtje, werden in de twintiger en dertiger jaren juist wel gebouwd. Ze zijn in het Oldambt volop te vinden, op de dorpen en langs de buitenwegen, vaak op een rij. Het waren geen huur- maar koopwoningen, met Rijkshypotheeken, waarvan er in de dertiger jaren veel "onder water" kwamen. Een bijzonder verhaal, over arbeidersgezinnen die hun nek uitstaken voor hun zelfstandigheid. Na 1945 was de woningnood groter dan ooit, voorzichtig werd er weer gebouwd, zoals aan de Olieslagerstraat in Winschoten.

Een doorbraak voor heel Groningen was het 1000-Woningenplan vanuit Ulrum, rijtjeshuizen met een doorzonkamer en een verdieping. Dertig gemeenten deden mee aan het plan, Beerta op de Torenstraat en Scheemda aan de Parklaan. De invloed van het plan ging verder: men praatte nergens meer over arbeiderswoningen maar over eengezinswoningen.

Deze geschiedenis van de bouw van arbeiderswoningen, met tal van voorbeelden uit de regio zal Joop Tilbusscher vertellen tijdens zijn lezing voor het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt.

Ook op het programma:

In maart is het Cultuurhistorisch Centrum twee weekenden het startpunt van de Tweekarspelen kunstroute. Meer informatie hierover zal binnenkort op de site staan.

In maart zal er ook weer een lezing zijn. Het CHC hoopt deze lezing samen te organiseren met Stichting Oud Winschoten. Zodra alles duidelijk is brengen wij u op de hoogte.